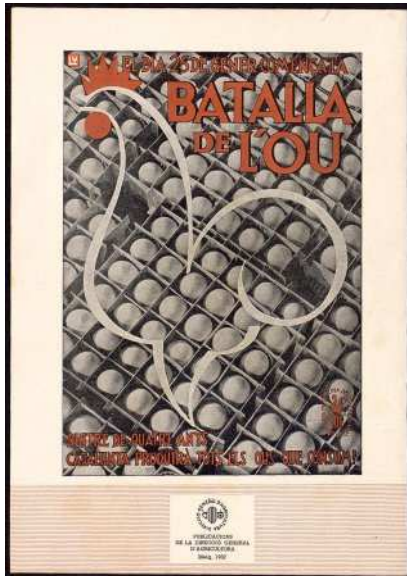

La batalla de l'ou

Fulletó propagandístic sobre la campanya per augmentar la producció d'ous a Catalunya. Maig de 1937.

Autor: No identificat

Referència: ANC1-1-T-1110. Codi doc. ANC@ula: 3971

Objectius

- 1- Fer una recerca sobre la situació alimentària de la població civil catalana durant la Guerra Civil espanyola, combinant documents d'arxiu i fonts secundàries.
- 2- Identificar correctament els documents d'arxiu i aprendre a extreure'n la informació que ens aporten en relació al nostre objectiu de recerca.
- 3- Relacionar la informació procedent de diversos tipus de fonts (primàries i secundàries).
- 4- Descriure les problemàtiques d'accés als aliments bàsics de la dieta que tenia la població civil catalana durant el conflicte bèl·lic del 1936-1939.
- 5- Reconèixer les accions que va dur a terme el govern de la Generalitat de Catalunya per fer front al problema alimentari, prestant especial atenció a la mesura destinada a augmentar la producció d'ous.
- 6- Analitzar la "Batalla de l'Ou" i fer-ne una valoració crítica dels seus resultats, especialment relacionant-la amb la situació del moment.
- 7- Aprofundir en el coneixement de la vida quotidiana de la població i de les accions governatives en el context de la Guerra Civil espanyola.

Descripció de l'activitat

Aquesta proposta didàctica es compon d'un conjunt d'activitats en què s'utilitzen les fonts primàries (documentació d'arxiu) i les fonts secundàries com a instruments bàsics per a l'obtenció d'informació i l'aproximació a l'objectiu marcat en aquesta recerca: estudiar els problemes d'accés als aliments que tenia la població civil del bàndol republicà a partir d'una de les mesures que es va adoptar per fer-hi front: la campanya de la "Batalla de l'Ou".

El treball, doncs, consisteix que l'alumne vagi completant les diverses activitats que se li plantegen al llarg de tot el dossier, les quals pretenen guiar-lo en l'assoliment de nous

coneixements sobre el tema que es tracta. Al final, l'alumne haurà de ser capaç de sintetitzar tot allò que ha anat descobrint i aprenent i plasmar-ho en un text d'elaboració pròpia.

Recursos emprats

5 documents (2 de textuais i 3 de no textuais) que es conserven en els fons de l'Arxiu Nacional de Catalunya i que es poden consultar a través de l'aplicació ANC@ula. Així mateix, la proposta incorpora la consulta de diverses fonts secundàries (llibres i recursos telemàtics).

Temporització

3 a 4 sessions

Alumnat a qui s'adreça especialment

Alumnes de 4t d'ESO i 2n de Batxillerat

Aspectes didàctics i metodològics

La proposta didàctica comença amb una aproximació al context de la Guerra Civil espanyola centrada en la qüestió alimentària a Catalunya. A partir de la lectura de l'article "El flagell de la fam", l'alumne haurà de ser capaç de donar resposta a les preguntes que se li formulen, la intenció de les quals és que vegi els problemes que tenia la població catalana per accedir als aliments bàsics i tot el que havien de fer per poder menjar. A mode de complement i, fins i tot, per comparar i contrastar situacions, la proposta proporciona dos enllaços a dos articles que estan penjats a la xarxa, que aporten més informació de la situació que hi havia en altres parts d'Espanya en relació als aliments. També es pretén que l'alumne reflexioni sobre el concepte de la fam, amb la intenció que l'utilitzi amb el coneixement ampli del seu significat.

Un cop estudiat el context, l'alumne treballarà les accions dutes a terme des del govern català per pal·liar els problemes alimentaris de la població, posant un especial èmfasi en l'anàlisi de la "Batalla de l'Ou". Els ous eren un dels productes més importants de la dieta del moment, ja que el fet de poder-ne menjar, en aquells moments, garantia bona part de les necessitats nutritives de les persones. A més, l'àmplia documentació que es conserva relativa a aquesta campanya, permet que els alumnes la puguin treballar amb profunditat. La intenció és que l'alumne, al llarg de les activitats, vagi acumulant i entrellaçant la informació obtinguda per, al final, poder extreure les seves conclusions i donar resposta a l'objectiu de la recerca.

Per tant, es tracta que l'alumnat realitzi un treball de recerca a partir de la documentació que es treballa en cadascun dels exercicis d'aquest dossier. Les activitats que es plantegen són molt pautades per tal que l'alumne sigui capaç d'anar extraient la informació dels diferents documents seleccionats. La intenció és que, a partir de les seves descobertes i del procés de recerca, pugui anar veient com era l'accés als aliments i les accions de la Generalitat de Catalunya per reconduir aquesta situació.

Abans de començar les activitats, el professor hauria de fer una explicació general de la Guerra Civil espanyola perquè l'alumnat pugui contextualitzar les activitats que farà. També aquí, seria recomanable que el professor donés les directrius bàsiques sobre la manera de realitzar les activitats.

Les activitats didàctiques d'aquesta proposta són aplicables tant per al treball individual com en grup. Es divideixen en tres apartats:

- L'alimentació en temps de guerra
- Les problemàtiques en l'alimentació
- La resposta del govern català: La Batalla de l'Ou

En el treball individual, cada alumne realitzaria les activitats, potenciant així el treball autònom. Si s'opta per la feina en grups col·laboratius, s'aconsella que siguin de 4 membres. Es recomana que la primera part, que constitueix el context general, la facin tots els membres del grup. Seria interessant que, per parelles, els alumnes llegeixin l'article i, després, el posin en comú amb la resta del grup (l'altra parella); finalment, tots quatre junts resoldrien les preguntes. Els altres dos apartats, també s'aconsella que es treballin en parelles. Una parella tractaria "Les problemàtiques en l'alimentació", que constitueix les causes que desemboquen a la Batalla de l'Ou; i l'altra estudiaria la batalla de l'ou en si, que és la conseqüència de les problemàtiques que hi havia en relació a la producció d'ous. Per tant, una parella veuria les causes i, l'altra, les conseqüències d'un mateix fet i, al final, ho posarien en comú per tenir la visió completa del tema. També així es practiquen dues maneres d'arribar al coneixement: una més inductiva i, l'altra, més deductiva.

Al finalitzar la tasca, els quatre membres del grup, elaborarien la síntesi final (aquesta síntesi també pot fer-se de forma individual, un cop posat en comú tot allò que han après tots els companys). Es podria dedicar part de l'última sessió a llegir i comentar les conclusions extretes pels diferents grups o alguns d'ells.

Per últim, les activitats d'aquesta proposta es poden utilitzar de manera aïllada, però es recomana fer-ne un ús en conjunt per tenir una visió completa del tema que es treballa.

Continguts, competències i processos que es treballen de forma destacada

En relació als continguts, aquesta proposta didàctica es centra en analitzar:

- La problemàtica de l'accés als aliments bàsics i la fam durant la Guerra Civil espanyola.
- Les accions de la Generalitat de Catalunya per fer front al problema alimentari.
- La Batalla de l'Ou.

Al llarg de les activitats es treballen específicament les següents competències:

- Tractament de la informació i competència digital
- Autonomia i iniciativa personal
- Competència social i ciutadana

Finalment, es promou l'observació i anàlisi de fonts documentals com a font d'informació i el desenvolupament i l'aplicació del pensament científic per interpretar-les i per assolir la formació del propi coneixement.

Documents adjunts

[Activitats didàctiques](#)